

NARODNI DNEVNIK

Izaja vsak dan opoldne, izvenredno nedelje in praznika.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.
UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.
TELEFON ŠTEV. 2852.

Rokoplat se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisemenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu št. 13.633.

Nevarne metode.

Odkar so v Angliji dobili vladno moč v svoje roke konservativni lordi, se je napetost med Anglijo in Rusijo silno povečala, ker so angleški konservativci najhujši nasprotniki ne le sovjetov, ampak Rusije sploh. Londonu narekuje že stara politična tradicija, da ovirajo vsak razvoj Rusije. Dokler je vladal v Rusiji carizem, so nasprotovali Rusiji, češ da je slovanska, danes zopet pa organizirajo ves svet proti Rusiji pod marko boja proti komunizmu. Pravi vzrok nasprotstva angleških konservativcev proti Rusiji pa je strah pred močno in konsolidirano Rusijo, ki bi utegnila danes ali jutri resno ogroziti svetovni britanski imperij in s tem tudi bogate dohodke močnejše angleške gospode. Kakor vedno in povsod, gre tudi tukaj le za denar.

Nikdar pa se ni zgodilo v prejšnjih desetletjih, da bi bilo angleško nasprotstvo napram Rusiji prekorajlo mejo dostojnosti. Angleška diplomacija je vedno razumela tudi za najmočnejše svoje in trige najti neko formo, ki je bila vsaj na videz korektna in dostojna in v skladu z mednarodnimi običaji. V najnovejšem času pa je prevladala tudi hladne angleške lorde tolika strast, da so zavrgli staro tradicijo in posegli po sredstvih, ki se ne morejo smatrati le za ne dopustna, ampak tudi za jako nevarna.

Znano je, da se je v zadnjih mesecih preneslo težišče boja med Anglijo in Rusijo na Kitajsko. Gigantski boj za »osvojitve« Kitajske pod angleški ali ruski voditvi je strasti tako razveljal, da so evropski diplomati mirno gledali, kako so kitajske čete vdrle v poslopje ruskega poslaništva in tam plenile in domneva ni neutemeljena, zlasti po zadnjih dogodkih v Londonu, da so se Kitajci odločili na ta korak s tihim privoljenjem Anglije. Ravno tako tudi ni bilo slišati nobenega protesta iz evropskih vrst proti ujetničenju soproge ruskega zastopnika v Kini Borodina, ki je končno tudi le diplomat, čeprav sovjetski.

Dogodki v Londonu pa so še značilnejši. Ni sicer točno ugotovljeno, ali imajo prostori ruske trgovske agenture pravico do diplomatske nedotakljivosti, toda tudi če je nimajo, je korak angleške konservativne vlade, ki je ukazala udreti policiji v poslopje in odpeljati vse knjige in spise v preiskavo vsakega nenačuden, a tudi nevaren. Iz gole radovednosti se angleška vlada za ruske akte gotovo ne zanima, ampak zasleduje s svojim postopanjem gotovo čisto določeno namene. Ta namen pa ne more biti drugo, kakor da hočejo konservativci dobiti kakšno podlago ali kakšno moralno opravičilo za še ostrejši nastop proti sovjetom, t. j. proti Rusiji, eventualno tudi povod za novo velikansko vojno akcijo. Vprašanje pa je, če bodo v ruskih aktih res kaj pripravnega našli. Težko ni najti, če se išče, to je treba samo »umeti, pa udesiliti«.

V domnevi, da imajo angleški konservativni krogi res take namene, nas potrjuje tudi nastop konservativne angleške vlade proti angleškim delavcem, oziroma proti njihovim strokovnim organizacijam. Tudi ta boj hočejo konservativci dobojevati pod krinko pobijanja komunizma.

Zelo veliko vprašanje pa je, če se bodo dali angleški delavci tako lahko upogniti. Ne smemo namreč pozabiti, da so tudi angleški delavci Angleži in ravno tako trdovratne krvi, kakor angleški plemenitaši in bogataši. To seveda tudi lordi vedo in zato se jim tako hudo mudi pripravami na velikanski boj med delom in kapitalom, ki utegne v dogled-

Nejasen položaj.

Beograd, 18. maja. Zanimanje vseh političnih krogov se je včerajšnji dan sukalo največ okrog bivanja Velje Vukičevića v Vrnjački banji. Zlasti se je opazilo, da vlada pri Velji Vukičeviću in njegovi okolici neka rezerviranost. Ta okolica ne daje nikakih izjav o bivanju Velje Vukičevića v Vrnjački banji.

Nekateri politični krogi govore, da je Vukičević doživel neuspeh in verujejo, da so prizadevanja radikalnih nezadovoljencev dovedla do tega, da se je Velja Vukičević povrnil iz Vrnjačke banje praznih rok. Medtem ko one skupine, ki so nezadovoljne s sedanjo situacijo, umevajo po Velje Vukičevića v Vrnjačko banjo v neugodni smeri, pa hrde z druge strani vladni krogi, da je obavil Velja Vukičević o priliki zadnjega poseja prav važne in pomembne posle. Oni navajajo, da Vukičević uživa zaupanje krone in da je dobil pri sestavi te vlade volilni mandat. Ta obljuba še vedno traja.

Zanimivo je, da vladni krogi zatrjujejo, da se vobče ne more govoriti o nikakem uspehu onih, ki skušajo doseči, da se vprašanje volitev čim dalje

odgodi. Vladni krogi hrde, da se sploh ne da govoriti o izrednem sklicanju Narodne skupščine. Ako se o tem govori, potem se dela to samo z juridičnega stališča, ne pa tudi s faktučnega. S faktučnega stališča je to nemogoče, ker je največji klub Narodne skupščine, to je radikalni klub, popolnoma razrahljan, tako da se ne more govoriti o nekakem zaupanju v ta klub ni o kaki disciplini tega kluba in ne o njegovem delu v skupščini. Po navedbah vladnih krogov je vse golovo, nego to je samo dan volitev. O tem v ostalem ni treba sedaj mnogo govoriti, ker je to vprašanje sigurno. Volitve so brezpogojno potrebne, ker to zahteva stanje v Narodni skupščini. Sicer pa se tudi vse druge stranke pripravljajo za volitve. To se vidi tudi iz postopanja radičevcev, ki se drže v vsej tej situaciji rezervirano, a so izdali vsem svojim organizacijam nalog, da naj predlagajo kandidate za skupščinske volitve. Vladni krogi smatrajo potemtakem, da se vobče vse stranke orientirajo v pravcu novih volitev in da tudi delajo v tej smeri.

Obiski pri kralju.

Beograd, 18. maja. Te dni se je mudil v Vrnjački banji tudi podpredsednik radikalnega kluba Ilija Mihajlovič. Včeraj se je povrnil v Beograd. Za časa svojega bivanja v Vrnjački banji je bil trikrat sprejet od kralja. Prvikrat včeraj dopoldne, ko je privedel pred kralja deputacijo, ki je obrazložila kralju potrebo proge Mladenovac—Kragujevac. Deputacija je zaprosila kralja, da se zavzame za gradnjo te proge in da naj se ta proga sprejme v uredbo, ki je bila izglasovana v finančnem odboru. Kralj je priznal pomembnost te proge in potrebo, da se zgradi, a neugodno bi bilo to, da bi se sprejela v uredbo,

ko je uredba že izglasovana in že skoraj izvršena. Kralj je obljubil, da bo o prvi priliki delal na to, da se ta proga zgradi. Nato se je kralj informiral o posledicah potresa.

Včeraj opoldne sta bila pri kralju na obedu minister vojske general Hadžić in Ilija Mihajlovič. Popoldne je kralj sprejel Mihajloviča v posebni avdienci, ki je bila političnega značaja. O tej ni hotel dati Mihajlovič nikakih obvestil.

Beograd, 18. maja. Minister za promet general Milosavljevič je odpoštoval v Vrnjice v avdienco h kralju in se povrne danes v Beograd.

DRŽAVNI ODBOR.

Beograd, 18. maja. Vprašanje volitve članov državnega odbora je bolj komplicirano kakor se je sprva mislilo, ker bo ta odbor moral dolgo delati in izvršiti važne posle. Ker se koalirani skupini nista mogli zedinit za skupne kandidate, se pričakuje, da se bo to vprašanje še za nekaj dni odložilo, dokler se o tem ne doseže sporazum.

Beograd, 18. maja. Včeraj ob 4. popoldne se je pričelo delo zakonodajnega odbora s pretresom kazenskega postopnika, ki je bil te dni pred sekcijo zakonodajnega odbora.

Preden se je prešlo na razpravo o poedinih členih, je dr. Hodžar zahteval, da se o tem zakonskem načrtu glasuje najprej v načelu. On je za izenačenje zakonov v celi državi, a kadar gre za to, je treba gledati, da se to napravi čim boljše. Govori o poroti. Iz postopnika je porota povsem izpuščena. Vlada je obljubila, da bo izdelala poseben zakon o poroti. On tega ne veruje. Poroto imamo v Dalmaciji in Sloveniji, pa je treba o tem sprejeti v zakon določbo. Nato se je glasovalo v načelu in

nem času zajeti vso Evropo ali pa ves svet.

Popolnoma drugačno lice pa bo dobila angleška in ž njo vred tudi svetovna politika, če konservativci padejo v svoji domovini in če pride na njihovo mesto laburistična vlada. Takrat utegne tudi sedanji obisk predsednika francoske republike v Londonu postati brezpredmeten.

je zakonski predlog sprejel z vsemi glasovi proti glasu dr. Hodžarja.

Nato se preide na pretres poedinih členov. Brez izpremembe se sprejmejo vsi členi do čl. 52. Pri členu 58 odvori diskusijo dr. Vasa Jovanović in predlaga tri amandmane. V načrtu je določeno, da smejo braniteljsvo obavljati razen advokatov tudi javni notarji in vseučilišni profesorji. Vasa Jovanović zahteva, da se ločno označi, kateri vseučilišni profesorji se smejo baviti z braniteljsvom, ali mogoče tudi oni, ki predavajo kanonsko pravo. Pri členu 66 se dotakne Vasa Jovanović vprašanja sodnih prič. Debate sta se udeležila tudi Ljuba Zivković in dr. Bogdan Marković. Dr. Hodžar se strinja z Vaso Jovanovićem, a je bil člen sprejel tako, kakor je bil predlagan. Nato so bili sprejeti členi do čl. 97, nakar je bila seja prekinjena.

ZAMENJAVA OBVEZNIC VOJNE SKODE.

Beograd, 18. maja. Minister financ je podpisal pravilnik o zamenjavi obveznic o vojni odškodnini. Pravilnik stopi v veljavo 15. junija. Po tem pravilniku ne bo več obveznic po 1000 dinarjev nominala, temveč samo po 5000 Din in 10.000 Din. Zamenjava se bo vršila v vseh finančnih upravah. Obveznice, ki so nagorele, se ne bodo sprejemale v zamenjavo. Obveznice se bodo zamenjavale po številkah in serijah. Ta pravilnik je bil izdan zato, da se olajša promet z obveznicami.

Marinković v Zagrebu.

Zagreb, 18. maja. Včeraj je s praskim brzim vlakom ob 6.30 prispel na polu v Beograd dr. Voja Marinković in naš rimski poslanik Rakić, ki ga je pričakal v Mariboru. Na vožnji od Mariboru. Na vožnji do Zagreba je prejel Rakić točne instrukcije od Marinkoviča.

Dr. Voja Marinković je na vprašanje italijanskih novinarjev v Jachimovu izjavil, da Rakić ni bil poklican zaradi kakih novih inštrukcij, ker je ostalo in ostane naše stališče napram Italiji neizpremenjeno, a na vsak način po zadnjih dogodkih ni povoda, da bi se v čemurkoli menjalo. Faktično je bil poslanik Rakić pozvan k ministru zunanjih poslov Marinkoviću še pred konferenco Male antante.

Na kolodvoru v Zagrebu so med drugimi pričakovali Marinkoviča nekateri ugledni prvaki demokratske stranke. V hotelu »Esplanade« je sprejel dr. Marinković novinarje na kratek razgovor, pa je dejal v vprašanju razpravljanja z Rakićem, da je on bolj informiral Rakića kakor pa Rakić njega. To je bilo prvokrat, da se je sestel z njim, odkar je prišel na položaj ministra zunanjih poslov in ker je Rakić na tako važnem mestu, je potrebno, da je točno obveščen o stališču ministra zunanjih poslov. Rakića je pozval v Maribor, da se lahko takoj vrne in Rakić bo tudi takoj odpoštoval v Rim.

KONFERENCA PRI VUKIČEVIČU.

Beograd, 18. maja. Včeraj popoldne se je vršilo pri ministrskem predsedniku Velji Vukičeviću več važnih konferenc in sicer sta bila pri njem dr. Spaho in dr. Behmen. Razpravljalo se je o vprašanju izglajenja odnošajev med muslimani in radikalno stranko v Bosni. Poneje se je vršila pri Velji Vukičeviću konferenca, ki sta ji prisostvovala minister financ dr. Bogdan Marković in predsednik finančnega odbora dr. Jovan Radonić. Obravnavalo se je vprašanje razpodelitve kreditov iz Blairrovega posojila. Za tem se je še govorilo o nominaciji kandidatov v državni odbor, katerih volitve se morajo v kratkem izvršiti. Poleg tega je prišel k ministrskemu predsedniku Velji Vukičeviću še podpredsednik radikalnega kluba g. Mihajlovič, ki je v glavnem informiral g. Vukičevića o razpotoženju v radikalnem klubu. Po tej konferenci je Velja Vukičević odšel v dvorni maršalat, od tam pa je odšel domov. O rezultatih teh konferenc ni dal g. Velja Vukičević novinarjem nikakih izjav.

ŠE POTRES.

Beograd, 18. maja. Včeraj popoldne ob 6.30 se je v Beogradu zopet streslo in sicer so seizmografi zaznamovali še dva potresna sunka.

REVOLUCIJA NA GRŠKEM.

Dunaj, 18. maja. Grško poslaništvo demantira vesti o kaki novi revoluciji na Grškem. Vse te vesti so popolnoma izmišljene.

POTNI STROŠKI URADNIŠTVA.

Beograd, 18. maja. V ministrstvu Irgovine in industrije se bo izdelal pravilnik o povračilu polnih stroškov in dnevnice, kadar državni uradniki potujejo na stroške strank.

POSOJILA V INOZEMSTVU.

Beograd, 18. maja. V ministrskem svetu se izdeluje načrt, kako naj se najemajo posojila v inozemstvu.

Obisk predsednika francoske republike v Londonu.

Predsednik francoske republike Doumergue se je odpeljal s sijajnim spremstvom v London, da obišče angleškega kralja, in v Londonu so ga sprejeli z največjim sijajem, kar ga je pozna stara tradicija. Do polovice pota se je peljalo predsedniku naproti močno brodovje torpedovk, nad ladjami so brneli motorji letal, na kopnem so grmeli topovi predsedniku svoj pozdrav, na kolodvoru v Londonu pa je pozdravil predsednika kralj in ga odpeljal v historični državni karosi, obdan od številne kraljevske konjeniške garde v svoj dvor. Ves sijaj spominja čisto na sijajne sprejeme raznih ministrov pred vojno.

Sestanki monarhov, in tudi predsednik francoske republike, ker ima funkcije monarha, so bili že pred vojno vedno velikega političnega pomena. Sestanki monarhov so bili navadno sijajno zaključno dejanje dolgotrajnega dela diplomatov, ki je dobivalo navadno v pozdravnih govorih ali pa v napitnicah monarhov svoje potrdilo in svoj podpis. Tudi sestanek v Londonu je samo formalna, vidna potrditev novih odnošajev med obema državama, ki so jih ustvarili diplomati.

Razmerje med Anglijo in Francijo se je bilo zadnja leta dokaj ohladilo, ker Francija ni hotela kar čez noč pristopiti bloku, ki ga snuje Anglija proti Rusiji. Angleški zunanji urad se dobro zaveda, da Anglija sama z Rusijo ne more tako naglo obratovati kakor bi rada, ampak potrebuje za svoje namene predvsem vojaško pomoč Evrope. Anglija je dolgo iskala zaveznikov, a odzval se je le Mussolini, ki je pa Angliji tudi promptno polagal svoje račune. Italijanska pomoč je Angliji sicer dobro došla, toda bila je le premajhna. Obrniti se je bilo torej treba še drugam, zlasti na Nemčijo in Francijo.

Vzpostavitev dobrega razmerja med Francijo in Nemčijo je bila prva etapa na poti do pravega cilja, ki ga je zasledovala in ga še zasleduje Anglija. Prišel je Locarno, prišel je vstop Nemčije v Društvo narodov. To so bili veliki uspehi za Nemčijo, a še večji za Anglijo. Nemški ugled v svetu se je silno dvignil. Angleži pa so bili zadovoljni, da so Nemčijo nekoliko odtujili Rusiji — če so jo. Za Nemčijo je namreč Locarno premalo. Kar pa si Nemčija še želi, to ji more dati Francija, ko drži še danes zaseden tisti del nem-

škega ozemlja, ki je Nemcem najbolj pri srcu, in to je Porenje. Danes ne more biti nobenega dvoma o tem, da bo vprašanje Porenja v Londonu rešeno več ali manj ugodno za Nemčijo. Kar bo moč in vpliv nemško-nacionalnih in konservativnih krogov v Nemčiji silno dvignilo. Ravno te kroge pa boče podpreti konservativna Anglija.

Ne bodo pa ostala neomenjena v Londonu tudi razna vprašanja na jugovzhodu Evrope, kjer Anglija podpira vse konservativne in kontrarevolucionarne države. To vidimo na primerih Italije in Madjarske. Tukaj pa smo prizadeti tudi mi in zato bo sestanek v Londonu kmalu pokazal svoje posledice tudi za nas.

O obisku francoskega predsednika v Londonu piše dunajska »Arbeiter-Zeitung« med drugim:

»Anglija zasleduje z neverjetno vztrajnostjo tri cilje: Boj proti sovjetom, ohranitev svojega imperialističnega cilja na daljnem vzhodu in krepitev protirevolucionarnih držav na jugu in vzhodu Evrope. Francija, ki ni dosti manj konservativna kot Anglija, se je držala glede Kitajske rezervirano. Na ta način je bila Anglija v Evropi v teh vprašanjih precej eksponirana, ne da bi imela pravo zaslonbo v Evropi, kajti s pomočjo raznih velikih in malih Mussolinijev se ni dala delati prava politika v tem pravcu. Angleška politika se je zato obrnila na najmočnejšo vojaško silo na kontinentu, ki razpolaga tudi z močnim brodovjem, in sestanek v Londonu naj zopet obnovi staro oficijelno angleško-francosko prijateljstvo. Sestanek v Londonu lahko postane dogodek, čegar vpliv se bo čutil od Berlina do Hankau-a in od Rima do Beograda.

»Neue Freie Presse« pa piše: »Na sestanku v Londonu utegne igrati spor med Italijo in Jugoslavijo veliko vlogo, zlasti zato, ker sumijo Francozi, da obstoji neka tajna pogodba med Anglijo in Italijo, ki bi utegnila biti škvarna francoskim interesom. Merodajni krogi zatrjujejo, da bo Chamberlain pri tej priložnosti poskušil Brianda prepričati, da Anglija ne pripravlja nobenih novih incidentov, ampak da dela samo za ohranitev miru.«

Gospodarski odnošaji med Grčijo in Jugoslavijo.

(Od našega posebnega poročevalca.)

Poznanj, 10. maja 1927.

Ob posetu poznanjskega velesejma je vaš poročevalec imel priliko razgovarjati se z raznimi gospodarskimi strokovnjaki, med drugimi tudi z g. Georgom Stamatopulosom, predsednikom grških trgovskih organizacij. Na vprašanje vašega poročevalca glede grško-jugoslovanskih gospodarskih odnošajev je g. Stamatopoulos podal sledečo izjavo:

»Najboljše vezi različnih držav temeljijo na dobrih medsebojnih ekonomskih in finančnih odnošajih, katere imperativno zahtevajo razvojne potrebe narodnega gospodarstva vsake posamezne države. Toda ti odnošaji predpostavljajo, da vladajo med zainteresiranimi državami normalne politične vezi, ki s svoje strani zopet garantirajo nemoten progresiven ekonomski razvoj.

Ako si predočimo gospodarske odnošaje med Grčijo in Jugoslavijo, sem prepričan, da se morajo ti odnošaji, akoravno že na zelo razviti stopnji, še neprimerno intenzivnejše razmahniti. In uverjen sem, da bodo postali še mnogo pomembnejši tudi radi tega, ker ne smemo pozabiti, da razmotrivamo ekonomske prilike dveh držav, ki sta sosedni in katerih teritorialnih predpogoji nam povsem jasno pričajo o velikih potrebah po izmenjavi svojih ekonomskih dobrin. Ravno to naše sosedstvo, v katerem samem že leži toliko važnih predpogoji ekonomskega razmaha, zahteva pa v prvi vrsti tudi likvidacijo vseh političnih abnormalitet ter ponovno upostavitve regularnih političnih odnošajev, katere doseči zamoremo le, ako na podlagi medsebojnih sporazumov uredimo še vsa nerazjasnena vprašanja.

Razumeti bi mogel, da eventualno lahko postojajo med dvema državama, ki nista sosedni, gotova še nerešena ali celo sporna vprašanja. Med dvema sosednjima državama pa je posebno danes, ko se nahajamo v času vseopšte konsolidacije, tako stanje nemogoče in popolnoma nevdružno. Naravna potreba torej je, da se mora na vsak način najti modus vivendi za medsebojni sporazum, četudi se ta sporazum eventualno časovno nekoliko zavleče. Toda priti mora in to je vitalni interes obeh sosednih držav.

Akoravno sem le navaden državljani svoje domovine, lahko tudi kot tak presodim zgodovino političnega razvoja in sem prepričan, da se je moja domovina vedno potrudila, razumevati vitalne interese kraljevine Srbije ter jej je že po balkanskih vojnah dala na razpolago prosto cono v solunski luk. To je dejstvo, ki ga je kraljevina Srbija s hvaležnostjo priznavala in ki je ta-

kratnim srbskim ekonomskim zahtevam odgovarjalo v polni meri.

Po končani svetovni vojni se želela Jugoslavija v smislu in meri svojih povečanih gospodarskih interesov nove, širše privilegije. Tudi ti privilegiji so ji bili odobreni od naše države. Pripravljenost za ustrežanje jugoslovanskim željam je bila od strani naše vlade tako velika, da bi vsako še nadaljnje prekoračenje danih koncesij eventualno zadelo in izzvalo nacionalna, patriotična čustva belenskega naroda.

Ali niste tudi vi prepričani, da je bila ta pripravljenost grške vlade, ustreči v kar največji meri vsem ekonomskim potrebam Vaše domovine, kar najboljši dokaz za dobro voljo upostavljenja trajnih prijateljskih odnošajev? Tudi morate biti prepričani, da ne bi mogla postojati grška vlada, sestavljena po volji naroda in iz njega, ki bi bila v stanju dovoliti večje koncesije, kakor se je to že dogodilo. To pa tudi radi tega ne bi bilo mogoče, ker zastopstvo naroda nikoli ne more kršiti volje svojega naroda.

Nikakor pa se ne more identificirati diktature z voljo naroda, in kot konsekvence tega ne more narod odgovarjati za pogodbe, ki so bile sklenjene v periodi diktature. In ravno grški narod je bil tisti, ki se je uprl in baš v onem trenutku vrstil diktaturo, ko je ta hotela ratificirati grško-jugoslovansko pogodbo.

Da se ta zadnja pogodba ni ratificirala, je bilo za razpoloženje grškega naroda jako povoljnega vpliva, kajti baza te pogodbe je bila tako ustvarjena, da bi morala roditi vedno nova nespornazumljenja. To pa je bilo že v naprej treba preprečiti, ker se le na ta način more garantirati trajni in medsebojno prijateljski sosedni razvoj.

Vsak trgovec vsake države je vojak armade miru in kot tak upam tudi jaz, da me bodo moji tovariši obeh držav pravilno razumeli. Mnenja sem, da moramo mi vsi zastaviti naše vplive s primernimi povdarki na naše vlade, da se skoro najde stalna in obojstransko zadovoljiva pogodba, ki bo osigurala pozitiven ekonomski procvit naših držav in naših medsebojnih odnošajev ter nam ekonomskim vojakom omogočala vršiti naše dolžnosti.

V tem smislu si dovoljujem, kot predsednik trgovskih združenj Grčije, poslati jugoslovanskim trgovcem moje iskrene pozdrave ter upam, da bodo ti pozdravi prijateljsko sprejeti in da v že skorajšnji bodočnosti v prijateljskem sodelovanju tudi na ekonomskem polju uresničimo devizo: Balkan balkanskim narodom. Dr. M. L.

Stanovanisko vprašanje.

Pomanjkanje stanovanj prizadeva občinam velike skrbi in bi jih moralo tudi državi, ko bi vladni možje imeli kaj časa misliti na bedo širokih slojev. Pomanjkanje stanovanj ni samo v mestih, ampak tudi na deželi.

Vsi vemo, da edina pot iz te bede je zidanje stanovanjskih hiš, toda za zidanje primanjkuje sredstev. Tisti, ki imajo denar, ne zidajo, ker premalo nese. Ni dolgo tega, kar je gosp. Anton Kristan, predsednik stavbene zadruge »Stan in dom«, sklical zborovanje, na katerem se je razpravljalo, kako bi se dvignila stavbena delavnost. Slišali smo precej mnenj in nasvetov, vsi so bili pa mnenja, da bi naj drugi dali denar, n. pr. Mestna hra-

nilnica, a najemniki bi se vselili v nova stanovanja, ki bi najbrže po njihovih nazorih tudi bila zaščiteni. Niti eden ni izrekel prepričanja, da je potrebno tudi zelo veliko samopomoči. O tem je namigaval le gosp. Kristan, toda ušesa zborovalcev niso hotela umeti njegovih namigavanj. Gosp. vladni komisar na magistratu je omenil svoj načrt, po katerem bi se najelo posojilo za zidanje. Gosp. Kristan je takoj izjavil, da posojilo ne bo imelo uspeha, če ne bo prisilno. In dozdeva se mi, da je imel gosp. Kristan popolnoma prav. Koliko najemnikov v mestu Ljubljana pa je do danes izjavilo, da bi kaj podpisalo tega posojila? Magistrat je parkrat objavil

nekaj podpisovalcev, oziroma vsot, potem pa je vse utihnilo.

Najemniki se tolažijo, da stanovanjske zaščite itak ne morejo ukiniti, češ to bi uničilo nastavljenice in druge ki so navezani na svoje pišle prejemke. Toda enkrat bo ta zaščita nehala, pa naj bo prej ali slej, težko bodo prizadeti najemniki. Ze danes, ko še ni gotovo, da bo zaščita res ukinjena, povišujejo lastniki precej nad zlato vrednost in tudi niso mogli čakati na majski termin, ampak so že naprej odpovedovali. Gosp. Kristan je rekel na omenjenem zborovanju, da v človeku tiči beštija in ta beštija bo prišla do veljave. Sovraštvo, zavist in umazana nevoščljivost bodo zavladale, saj smo že na na zborovanju slišali grd izbruh nevoščljivosti. Z višjo najemnino bo zavladala še večja beda in še večja draginja, kakor je porasla pred tremi leti po povišanju najemnine za trgovske in obrtne lokale.

Prejemki fizičnega in umnega delavca niso v nobenem razmerju s stroški življenja. Cene so vse drugače narasle, kakor pa mezde in plače. Kdo se zanima danes za odpravo tega nepravilnega razmerja?

H koncu gre maj, pretekla sta dva 'dobra meseca za stavbeno delo, a vprašanje zidanja se ne premakne. Kaj pomagajo vsi lepi načrti komisarja in drugih, če v široki javnosti ni razumevanja za tako prede vprašanje?

Dokler ne bo dovolj stanovanj, bodo najemnine take, da še za krompir ne bo ostalo gospodarsko šibkejšemu najemniku. Saj tudi danes lahko dobite stanovanj dovolj, toda za stanovanje z eno sobo zahtevajo nekateri do 300 dinarjev mesečno in če ima stanovanje dve ali tri sobe, zahtevajo tudi do 2400 dinarjev mesečno. Koliko pa je takih, ki imajo take vsote za stanovanje?

Ni drugega pomočja, kakor je samopomoč. Podprite načrt magistratnega komisarja s podpisovanjem! Zadeva je jako nujna!

Opozarjam še na nekaj. Od Ptujca proti Slovenskim goricam in v samih Slovenskih goricah vidimo prav lične hišice. Te so narejene iz ilovice, ali kakor rečejo tam, so te hišice »nabite«. Zunaj ljubljanskega mestnega okrožja bi se lahko tudi »nabijale« hišice iz ilovice, katere je dovolj tudi v ljubljanski okolici.

Omembe vredno je še to, da je letos zidaje že dražje. Ne samo opeka, ampak tudi drugi material in delo je postalo dražje. Za svet, ki si ga jeseni lahko dobil še po 13 dinarjev, zahtevajo danes 20 dinarjev. Slišal sem, da je neki lastnik sveta letos poskočil od 50 kar na 300 dinarjev!

Nam vsem pa bi želel tiste skromnosti, delavnosti in vzajemnosti, s kakršno so uradniki in drugi delali v Nemčiji pri grajenju novih hiš in hišice.

Politične vesti.

»Ljubljanski radikali in napredni blok.« Zagrebške »Novosti« prinašajo pod gornjim naslovom iz Ljubljane dopis, ki pravi, da se je na seji Mestnega odbora Narodno radikalne stranke v Ljubljani sklenilo, da se ljubljanski radikali pridružijo naprednemu bloku ter da se je temu sklepu udal tudi predsednik dr. Ravnihar. G. dr. Ravnihar nas naproša, da objavimo, da je poslal »Novostim« popravek, v katerem označuje ono iz Ljubljane jim podtaknjeno vest za mistifikacijo. Mestni odbor NRS v Ljubljani ne samo, da ni napravil nobenega takega sklepa, marveč je nasprotno sklenil, da rešitev taktičnega vprašanja, kako bodo radikali nastopili pri skupščinskih volitvah, za sedaj sploh ni aktualna ter da je sklicati za ljubljansko in mariborsko oblast obstoječi skupni razpravni forum, ki naj sklepa o enotni taktiki radikalov v Sloveniji.

Razmerje med Beogradom in Rimom se vedno napeto. Rimski dopisnik »Tempus« je poslal svojemu listu zelo pesimističen dopis o razmerju med Jugoslavijo in Italijo in označuje položaj kot diplomatsko nevzdržen. Napetost med Rimom in Beogradom je še vedno jako huda in kampanja proti Franciji, ki baje dobavlja Jugoslaviji orožje in municijo, traja neizpremenjeno dalje. Dokler se ne bodo pričela direktna pogajanja med Rimom in Beogradom, se spor ne bo omilil. Diplomatska akcija velesil se je doslej izkazala kot brezuspešna. V italijanskih diplomatskih krogih prevladuje mnenje, da je odvisno vse od posredovanja Anglije. Chamberlain, ki pozna prav dobro tiransko pogodbo, bi lahko izsilil od Mussolinija primerno tolaženje pogodbe, na kar bi tudi Francija mogla pritiskati v Beogradu, da sprejme Jugoslavija nettunske konvencije.

Burna skupščina HSS v Dalmaciji. V Preku pri Zadru se je vršila 15. t. m. skupščina HSS, na kateri naj bi bili postavljeni kandidati za bodoče volitve. Na skupščino sta prišla od centralnega vodstva stranke v Zagrebu gg. Pasarić in Košutić. Zastopanih je bilo 40 organizacij. Delegati pa članov zagrebškega vodstva niti poslušati niso hoteli, ampak so z ogromno večino proglasili posl. Rude Bačinića za kandidata.

Pravi vzrok preiskave v prostorih ruske trgovske agencije v Londonu. Kakor vse kaže, je pravi vzrok policijske preiskave v poslopu ruske trgovske agencije v Londonu ta, da se »najdejo« (t. j. eventualno naredi) dokumenti, ki naj služijo za obsežno protibljševiško propagando po celi Evropi. Ze sedaj namreč pravijo, da so se našli seznami komunističnih agitatorjev iz cele Evrope. Fabrikantom raznih »dokumentov« se obetajo zopet lepi časi in dober zaslužek.

Napetost med Anglijo in Rusijo. Angleška vlada je naročila angleškemu konzulu v Pekingju, naj odsvetuje angleškim državljanom, da bi potovali v Anglijo po sibirski železnici.

Špionaža afera na Dunaju. Neki dunajski listi so poročali, da so prišli na Dunaju na sled špionaži, ki jo je baje organiziral sovjetski zaupnik Bakany v zvezi z dvema uslužbenecema avstrijskega zunanje urada. To poročilo pa demantira dunajska vlada s pripombo, da sta bila res dva uslužbenca zunanje urada upokojena, a baš dejstvo, da sta bila upokojena, dokazuje, da ne gre za

špionažo, ker bi se bila sicer začela kazenska preiskava.

General Wrangel v Pešti. Znani ruski general Wrangel se je mudil te dni v Pešti, kjer sta ga sprejela grof Bethlen in Horthy v posebnih avdicenah.

Zastopniki delavske stranke so zapustili parlament. Kakor smo že poročali, je angleška vlada predložila parlamentu zakonski načrt, s katerim se hoče popolnoma preprečiti vsak generalni štrajh in znatno omejiti delovanje delavskih strokovnih organizacij zlasti v političnem oziru. Proti temu načrtu so se delavski zastopniki uprli in so začeli razpravo o njem obstruirati s takim uspehom, da je bilo od 12.000 besed, ki jih ima zakon, prve dni sprejetih šele prvih 7 besed. Vladna večina je zato predlagala, da mora biti zakon v 16 dneh sprejet. Ker delavski zastopniki tega sklepa niso mogli preprečiti, so zbornico zapustili. Pri svojem odhodu so sedanjo večino tolažili, da se kmalu vrnejo, toda kot nova večina.

Pred volitvami v Bolgariji. V Bolgariji je volilna agitacija v polnem teku. Vsi ministri so zapustili glavno mesto in so odšli na agitacijo v provinco. Iz mnogih krajev poročajo o težkih volilnih nasiljih. Nosilca agrarske liste v Stari Zagori so zaprli. V Orhimiju je policija na opozicionalce streljala. V Sofiji so zaprli mnoge pristaše delavske stranke. Število kandidatov vseh strank pa je tako visoko, kakor doslej še nikoli.

Nemško časopisje brez izjeme je spremljalo konferenco Male antante z izrednimi simpatijami in z željo, da bi se posrečilo premostiti vsa nasprotja, ki so baje nastala vsled znane politike obkroževanja Jugoslavije. Rumunija dela Nemcem velike skrbi, češ, ta je vse preveč pristopna italijanskim sirenskim vabilom, in končno je zadnje čase tudi že nekaj vspeha z deklamacijami o romanskem bratstvu. Tik s priznanjem pakta o Besarabiji je tudi precej vplival na Rumune, dasi so dobili takoj mrzel tuš s prijateljsko pogodbo z Ogrsko, kajti ako se Rumuni boje Rusije, ne boje se nič manj Ogrske, ki še vedno sanja o obnovi krone sv. Stefana.

Vsa taka vprašanja je nemško časopisje prav temeljito obdelovalo in priznati moramo, da nam jako prijazno in docela objektivno. Iz vse njihove pisave se jasno vidi želja, da bi prišlo med Nemčijo in Jugoslavijo do prav intimnih odnošajev. Upamo, da naši merodajni krogi razumejo položaj in da ne zamude stisniti prijazno ponujene roke. Nikar zamuditi take prilike, kajti enkrat zamujeno bi se morda ne dalo več popraviti. Ob tej priliki bi bilo pametno rešiti tudi naše koroško vprašanje. O tem smo v »N. D.« dovolj pisali.

RUSIJA O ITALIJANSKEM IMPERIJALIZMU.

Za mišljenje široke ruske javnosti o italijanskem imperijalizmu je značilno, kaj piše rusko oficijelno glasilo »Pravda« o tem: »Začasni uspehi kapitala v Italiji so ustvarili italijanski imperijalizem, ki predstavlja največjo nevarnost za evropski mir. Italijanski imperijalizem je delo objestnih ljudi, ki so ga začeli še pred vojno, ko se je Italija vrgla na osvajanje Tripolitanije v Afriki in obal Sredozemskega morja. Prejšnji agrarni Italiji se je posrečilo razviti industrijo, ki je morala plasirati svoje izdelke v inozemstvu. Radi tega je Italija že poprej stremela za tem, da si gospodarsko utre pot na Vzhod, ker je bil Zapad zaprt od drugih industrijskih držav. Fašizem, kot je borben in agresiven v Italiji sami, vodi militaristično politiko. In ker dela fašizem v svoji državi sami po banditsko, tako je pripravljen, da rešuje tudi mednarodna vprašanja s pomočjo vojaških pustolovčin v romantičnih oblikah. Mussolini objavlja »parole« za tako politiko. On pravi na primer: »Bodočnost Italije na morju« — ali »Italija gleda proti Vzhodu« itd. Tudi dopušča, da se piše uvodno o imperijalizmu, o prvenstvu Rima in nove Italije s strani uradne in neuradne Italije velika propaganda proti Franciji in Jugoslaviji. To vse so dokazi o italijanskih težnjah, ki niso ravno miroljubne.«

Pota italijanskega imperijalizma so usmerjena v tri strani: na Balkan, v Turčijo in na Sredozemsko morje. Pred vojno je imela Italija na Balkanu neznamno vlogo. Po vojni pa je postala v balkanski politiki, resen faktor, v namenu, da si pribori absolutno hegemonijo nad Balkanom. Italijanski imperijalizem hoče pretvoriti Jadransko morje v italijansko jezero. Toda noče se omejiti samo na to gospodstvo, temveč podpira sedaj eno, sedaj drugo državo — Italija stremi za tem, da zapre Jugoslaviji izhod na morje tudi preko Grčije in Albanije. Ker je za Jugoslavijo tudi Francija, bodo privedli spopadi na Balkanu do vojne med Italijo in Francijo. V resnici je italijanski imperijalizem nevaren ravno radi tega, ker more povzročiti malo vojsko na Balkanu, odkoder more izbruhniti nova evropska vojna.

Druga smer italijanskega imperijalizma vodi v Turčijo. Tudi ta smer je zelo opasna. Italija ima že vojaške baze v Egejskem morju, na Leroju in na Rodosu. Tu so nakopičeni topovi in avioni, naperjeni proti Adaliji. Pravo-katorično Mussolinijevo obnašanje je alarmiralo že večkrat turški narod. Tudi tu prihaja Italija v nasprotje s Francijo zlasti radi Tunisa in Tangerja.

Tretja smer italijanskega imperijalizma stremi za tem, da postane Italija najmočnejša sila na Sredozemskem morju. Tu prihaja v nasprotje s Francijo in Veliko Britanijo. Toda Italija je zelo, zelo daleč od tega, da bi ljubovala Veliki Britaniji in ji mora enostavno služiti. Velikobritanski diplomaciji se je stvarno posrečilo, da se okorišča s spori, ki jih ustvarja Italija. Velika Britanija pomaga Italiji povsod — v politiki in gospodarstvu, toda le v končno korist Velike Britanije same. Tako n. pr. se poslužuje velikobritanska diplomacija Italije v borbi proti ogromnemu evropskemu (v glavnem: francosko-nemškemu) železno-kovinskemu sindikatu. Poslužuje se Italije, ki nima niti železa niti premoga.«

Dnevne vesti.

OTROCI.

»Hrvatski List« piše:
 »V težkih dnevih vojne je pokosil glad v Hercegovini mnogo ljudi, dočim se je sprejelo okoli 80.000 otrok s tem, da so jih sprejeli na prehrano na Hrvatskem, v Slavoniji in v Sremu. Sedaj je zavlada v Hercegovini zopet glad, ki je zahteval že nekoliko človeških žrtev. Zato je odpotoval v Hercegovino kot delegat »Rdečega križa« in »Narodne zaščite« g. Krunić iz Zagreba, ki bo organiziral v bogatejših krajih Hrvatske, Slavonije, Srema in Vojvodine otroške kolonije, prav tako kot je bilo leta 1916 in pozneje. Tako lahko pričakujemo, da prispeje v kratkem v naše mesto in okolice večja skupina gladujoče hercegovinske dece, ki bo sigurno sprejeta z isto ljubeznijo kot za časa vojne.«
 K temu pripominja »Jutarnji List«: »Zalostna je ta dežela, v kateri morajo radi gladu tudi v mirnem času razseljevati nedolžne otročice.«
 In medtem ko so v Hercegovini tako obupne razmere, čitamo:
 »Za fond za izvrševanje zakona o narodnem priznanju za domovino zaslužnim je unesen v novi budžet ministrstva ver kredit 5 milijonov dinarjev.«

— Glad v Hercegovini. Poizvedovanja oblasti so dognala, da gladije v Hercegovini kakih 30.000 do 40.000 oseb, okoli 20% nima nobene živine. Najhujše so razmere v gorskih vaseh, toda ravno te so najmanj znane, ker pride tja le redkokdaj kakšna orožniška patrulja. Značilno je, da v ljubškem okraju, kjer je glad najhujši ni niti srezkega načelnika, temveč je tam samo vršilec dolžnosti srezkega načelnika, ki velika župana o prilikah v njegovem srezu ni pravočasno obvestil. Kot pripovedujejo seljaški, stradaljo ljudje najbolj v Drežarjih, Vrlih, Jasenjanah, Ravcih, Prigradanih, Zijemlju, Pologu, Blagaju, Zubavici, Kosoru in Bivoljem Brdu. Po teh krajih potujejo sedaj delegati Rdečega križa. V Ravcih so našli v neki hiši na otroke, sedeče okoli ugaslega ognjišča, ki so jedli listje. Otroci so ostali sami v hiši, brez griljajev hrane. Oče in mati sta odšla iskat dela. Zagrebški oblastni odbor je poslal mostarskemu oblastnemu odboru 20 vagonov koruze, da jo razdeli med stradajoče prebivalstvo. V Mostar je prispel neki načelnik ministrstva za narodno zdravje, ki bo prepotoval s srezkim poglavarjem vso Hercegovino, da se prepriča o razmerah na licu mesta.

— Zopet državni uradniki, ki ne dobivajo pravočasno plače. Bihacki državni uradniki so poslali »Jutarnjemu Listu« sledeči dopis: »Bihacki državni uradniki še do danes niso prejeli plače za mesec maj in kot izgleda, bodo morali nanjo še dolgo čakati, ker še po vsej Bosni tako. Zaman so vsi brzojavi, zaman vsi protesti vseh mogočih zastopnikov oblasti, ker ne pomagajo nič. Da vlada radi tega med državnimi uradniki splošna razburjenost, je umevno. Prosimo, da se to vsaj objavi potom tiska, da se nam pomaga in da se to v bodoče ne bo več zgodilo.«
 — Ni kredita! Ministrstvo za notranje zadeve objavlja, da se na prošnje posameznikov, ki mislijo priti v službo kot uradniki in zvaniki, se ne bo moglo ozirati, ker žal ni dovolj kreditov.

— Papirnati drobiž se vzame iz prometa. Papirnati drobiž po 1 Din, po 50 par in po 25 par se potegne iz prometa ter zamenja za kovani drobiž. Zamenjava se ima zaključiti do dne 30. septembra t. l. Zamenjaval se bo papirnati drobiž pri finančnih upravah in pri vseh davčnih uradih. S 1. oktobrom izgubi omenjeni drobiž svojo vrednost.

— Sušak — svobodna luka? Kot poročajo iz Beograda, potujeta prometni minister general Milosavljević in trgovinski minister dr. Mehmed Spaho v kratkem na Sušak, da proučita vprašanje proglastitve Sušaka za svobodno luko. Splitski gospodarski krogi bodo zahtevali, da se proglasti del pristanišča za svobodno cono.
 — Tudi Split zahteva prosto cono. Iz Beograda poročajo: V zvezi z vestmi o nameravani proglastitvi Sušaka za prosto luko, se govori, da bodo zahtevali tudi splitski gospodarski krogi, da se proglasti del splitske obale za svobodno cono.

— Premestitev subotičke železniške direkcije v Novi Sad. Železniška direkcija v Subotici se premesti, kot je izjavil prometni minister general Milosavljević, iz Subotice v Novi Sad. Za premestitev govore v prvi vrsti strateški oziri, ker je v Subotici preblizu meje.

— Za povzdigo tujkega prometa. V ministrstvu trgovine in industrije se izdeluje načrt za sistematično ureditev pospeševanja tujkega prometa.

— Konzulat Čekoslovaške republike v Ljubljani naznanja, da se v dneh 20. in 21. maja vsled slikanja in čiščenja uradnih prostorov ne bo uradovalo ter je v omenjenih dneh predvideno reševanje samo najnujnejših zadev.

— Nove ladje — drsalci na vodi. Na Donavi se nam obeta kolosalen preobrat v prometu. Dunajska »Oesterr. Binnenschiffahrt« A. G. namerava že letos voziti do Beograda in pozneje do Črnega morja z novimi ladjami, ki jih imenujejo Nemci »Gleitboote«, to so nekatere ladje v sredi med aeroplanom in parnikom. Gomilo je propeler, kakor pri aeroplanih, v vodo se potaplja le do 30 cm in dršijo po vodi kakor vodne ptice do 80 km na uro, pa upajo doseči kmalu do 100 km. Danes vozijo 50 oseb in do 3000 kilogramov blaga. Upajo pa v kratkem povisati na več sto oseb in več ton tovora. — Poskusne vožnje bodo v kratkem do Meška na Bratislave, potem pa bodo redno vozili do Beograda, pozneje do Črnega morja. Od Dunaja do Pešte bodo vozili 4 ure, do Beograda pa 12 ur, torej potolčejo vsak brzo-

vlak. Potovanje je prijetnejše nego z ladjo ali brzovlakom, a vsaka nevarnost je izključena. — Poročila z Dunaja trde, da je vse to danes gotova stvar, ki povzroči popoln preobrat posebno v rečnem plovstvu, pa tudi na morju v lokalnem prometu. — x. y.

— Odlikovanje učiteljev. Namestnik prosvetnega ministrstva, finančni minister je predložil kralju predlog glede odlikovanja večjega števila starejših učiteljev in šolskih nadzornikov in drugih prosvetnih delavcev.

— Učiteljska disciplinarna sodišča. Prosvetno ministrstvo pošlje te dni vsem šolskim nadzornikom in upraviteljem osnovnih šol navodila za ustanovitev učiteljskih disciplinarnih sodišč. Sodišča se imajo čim preje ustanoviti. Funkcionirati bodo začela takoj, ko potrdi minister izvoljene člane.

— Podružnica poštne hranilnice v Sibeniku. V kratkem se otvori v Sibeniku filijalka Poštne hranilnice. Poštna hranilnica je odobrila kredit za odkup zgradbe, v kateri se filijalka nastavi.

— Otroška zabavišča. Prosvetno ministrstvo namerava prihodnje leto število otroških zabavišč znatno povečati. Otroška zabavišča se otvorijo povsod, kjer bodo podani za to pogoji.

— Za borbo proti odmetnikom. Notranje ministrstvo je odredilo za letošnje leto poseben kredit 200.000 Din za podpore rodbinam takih v borbi zoper odmetnike in hajduke padlih, pohabljenih in za delo nesposobljanih oseb, ki nimajo pravice do pokojnine ali invalidnine.

— Villanova kočna na Begunjski se otvori v nedeljo dne 22. maja in ostane od tega dne dalje trajno oskrbovana.

— Poizkusi z zavoro inž. Božiča uspeli. Na progi Lič—Sušak se vrše te dni pred mednarodno komisijo poizkusi z zavoro inž. Božiča. Poizkusi so nepričakovano dobro uspeli.

— Sprejem gojencev v pomorsko vojno akademijo. V pomorsko vojno akademijo v Dubrovniku se sprejme 30 novih gojencev. Pogoji za sprejem je med drugim srednješolska matura ali matura navtične akademije. Zdravniški pregled se vrši 15. septembra, nato slede sprejemni izpiti, 1. oktobra pa se prične redni pouk. Studij traja 3 leta.

— Vsem, ki so pred desetimi leti podpisali majsko deklaracijo, priporočamo, da si nabavijo deklaracijske diplome, ki jo je v spomin na ta zgodovinski dogodek izdala Jugoslovanska Matica. Diploma v velikosti 35 in 50 je zelo okusno izdelana, v bakrotisku, in bo v okras vsakemu slovenskemu domu. Stane 10.— Din, s poštnino 13.— Din in je napradaj v vseh ljubljanskih knjigarnah, pri vseh podružnicah Jugoslovanske Maticе v Sloveniji in v pisarni Jugoslovanske Maticе, Selenburgova ul. 7-II. Diploma se v Ljubljani prodaja tudi v kolportaži in od hiše do hiše.

— Iz državne službe. Imenovana sta: načelnik bančnega oddelka v trgovinskem ministrstvu Milorad Zebić za člana nadzorstvenega odbora Poštne hranilnice, načelnik oddelka za zunanjo trgovino dr. Steinmeyer pa za njegovega namestnika.

— Mednarodni kongres denarnih zavodov se vrši meseca junija v Stockholmu. Kongresa se udeležijo tudi delegati iz naše države. Upravni odbor poštne hranilnice je sklenil poslati v imenu poštne hranilnice na kongres ravnatelja Milorada Nedeljko-vića.

— Vse to mi je podložno! Cesar po milosti Božji, to ni bilo v Evropi nič nenavadnega; toda kako mora zavidati bivši nemški cesar Viljem, cesarja, od čigar milosti so bila odvisna nebesa, pekel, Bog in vrag, pred katerim je moral drugi svet držati najpokorneje jeziki! Nedavno so nameč našli v starih kitajskih arhivih odkod cesarja Kienlonga iz leta 1886, v katerem je rečeno: »Jaz, kitajski cesar, zapovedujem kralju pekla, da izpusti duše onih štirih Evropejcev, ki so umrli lansko leto v moji ječi. Obenem zapovedujem kralju nebes, da sprejme te štiri duše v svoje kraljestvo.— Peking, leta 1786. — Kienlong, kitajski cesar.« Povelje se nanaša na dva franciskanska patra, Sacconi in Magnija, ki sta bila leta 1789 z dvema neimenovanima Evropejema vred vržena v ječo, kjer so vsi skupaj umrli. Zakaj so jih zaprli, iz poročil ni razvidno. Vsekako pa se je leto po njihovi smrti ugotovilo, da so bili vsi štirje nedolžni. Zato jih je bilo treba rehabilitirati. Po citiranem ediktu so jih izkopalili ter v Pekingju z velikimi častmi zopet pokopali. Kakšno revše je bil Viljem v primeru z mogočnim Kienlongom!

— 100-letnica graške univerze. Te dni je proslavila graška univerza na svečan način stoletnico svoje ustanovitve. Ob tej priliki je bilo promoviranih veliko število avstrijskih in nemških znanstvenikov za doktorje honoris causa.

— Šaljapin na Dunaju. Najslavnejši basist sedanje dobe Šaljapin, čistokrven Rus, je prišel pretekli teden preko Dunaja v Budimpešto na kratko gostovanje. Na Dunaju so ga slavnostno sprejeli umetniki in časniki. Slikali so ga na kolodvoru od vseh strani. — Na dunajski operi bo pel v operi »Boris Godunov« 18. in 21. t. m. Za vsak večer dobi 3000 dolarjev, kar da v poštini avstrijski valuti 21.000 šilingov ali v naši nič manj nego 166.000 dinarjev. Obe predstavi sta bili že pretekli teden razprodani in prejmejo za obe čez 194.000 šil. ali precej nad milijon dinarjev. Kljub izredno visokemu honorarju samo za Šaljapina bo imela opera dobre pol milijarde dobička. — Taka števila so za naše razmere gorostasna in ni nam lahko umeti, da si more dovoliti take kolosalne izdatke kako gledališče v naši bližini. Koliko bi mogli n. pr. mi v Ljubljani rediti z enim milijonom dinarjev. — Splah so vsi prvi umetniki dunajske opere znamenito plačani n. pr. Slezak ali Jeritza dobivata poleg redne plače še po 10.000 Din za vsak nastop. — Jeritza pa poje več v Novem Yorku nego na Dunaju in je še težka

milijonarka v dolarjih. — Zato ni čuda, da so take pevke in pevci veliki bogataši. In pri nas? x. y.

— Polet Amerikancev preko oceana. Ker divjajo nad Atlantskim oceanom trenutno viharji, so Byrd, Chamberlain, Berthaud in Lindberg svoj polet zaenkrat odložili.

— Katastrofalna toča v Črni gori. V danilovgradskem srezu je padla te dni strahovita toča, ki je uničila na ozemlju kakih 20 km² vse zelenje. Škoda se ceni na dva do tri milijone dinarjev.

— Aeroplan »Potez 25« uničen. Aeroplan »Potez 25«, na katerem sta poletela pilota Sondermayer in Bajdak iz Pariza v Bombay in nazaj v Novi Sad je uničen. Te dni se dvignil Sondermayer zopet z njim v zrak, kmalu pa se je spustil zopet na zemljo. Pri tem je udaril aparat s tako silo ob zemljo, da se je popolnoma razbil. Pilot je odnesel k sreči samo nekoliko neznatnih prask.

— Iz strahu pred redukcijo zblaznel. Železniški uradnik Camil Bektašić v Sarajevu je kazal zadnje čase znake abnormalnosti. Pred par dnevi je objavil na pr. sarajevski jutranji list, da se je Bektašić zaročil s hčerko nekega uglednega trgovca, ki ga ni niti poznala. Njen oče se je informiral radi tega na policiji, ki je ugotovila, da je objavil vest Bektašić. Naslednji dan je prišel Bektašić na železniško direkcijo ter jel zaklepiti pisarne, v katerih so sedeli uradniki. Med drugim je zaklenil tudi načelnika nekega oddelka. Ko so poklicali radi tega policijo, je zbežal Bektašić na streho, odkoder je jel metati na policijske stražnike kamne, ki jih je imel že preje v žepih. Policijski stražniki so Bektašića s težavo obvladali in odvedli na policijo. Policijski zdravnik je ugotovil, da je zblaznel revež iz strahu pred redukcijo.

— Radi bede in brezposelnosti v smrt. Te dni so se pripetili v Zagrebu zopet trije poizkusi samomora radi bede in brezposelnosti. Dve deklici sta vrgli v Savo, ena pa je izpila 1 del solne kisline.

— Tragedija na bregu Donave v Beogradu. Te dni je odjeknil na bregu Donave v Beogradu revolverski strel. Takoj nato je zagledal neki deček žensko, ki je hotela bežati, držel se za srce, proti njemu, ki ji je pa zmanjkalo že po par korakih moči ter se je zgrudila mrtva na zemljo. V hipu so se zbrali okoli nje ljudje, ki so jo spoznali kot ženo ribiča Stankovića. Medtem je prihitala mimo množice radovednežev, opotekajoča se kot da je pijana, mlajša ženska ter se ustavila pred otročnikom, ki je stal ne daleč od tam, ničesar hudega sledeč mirno na svojem mestu, z besedami: »Odvedi me v zapor, morilka sem, ustrelila sem Stankovićevo ženo. Orožnik ji sprva ni niti verjel, šele, ko mu je pokazala revolver, čigar cev je bila še topla, jo je odvedel. Na policiji so ugotovili, da je aretiranka identična z 19-letno ženo mizarja Bogoljuba Kočiča, Karolino. Mlada, lepa žena je izpovedala sledeče: Kot hčerka bogatega vinskoga trgovca se je zaljubila v siromašnega mizarja. Ker njeni starši o fantu niso hoteli ničesar slišati, je z njim pobegnila in končno sta se poročila. Živela sta srečno in zadovoljno, dokler ni jela intrigrirati soseda Marija Stankovičeva. Ta je jela namreč mladi ženi pripovedovati o vroči ljubezni, ki jo ima trgovec Milorad Simić do nje. Nagovarjala jo je, da naj se mu uda. Karolina tega sicer nikakor ni hotela, vendar pa se je s Simićem seznanila. Končno pa je prišlo med njima do prepira. Pisala mu je pismo, ki ga je pa dobila v roke njegova žena. Ljubosumna žena jo je zatožila njenemu možu in konec je bilo njegove ljubezni. Jel jo je pretepati, pretepal jo je cele noči. Marija pa jo je toložila, naj zapusti moža, češ, Milorad jo bo vzdrževal. Ker je Karolina uvidela, da je njena sreča definitivno uničena, je sklenila, da se bo nad sovodnico, ki je to zakrivila maščevala. »Rajši postanem morilka kot pa prostitutka«, je vsklidnila ženica na policiji. Tako je izpovedala Karolina, če je govorila čisto resnico ali ne, bo pokazala kazenska obravnava.

— Mali Prpić. V zvezi z aretacijo Prpića »Malega« so bili aretirani še Ibrahim Krpić, Ivan Berković, Bekan in Stjepan Bjelovarčić, ker so osumljeni, da so bili udeleženi pri znanem roparskem napadu na mesarje. Prpićeva slika je v Sisku javno razstavljena. Zloglasni ropar je prav neznamenit možiček, visok samo 160 cm. Obleden je zelo slabo. Orožnika, ki sta ga aretirala, dobila na njegovo glavo razpisano nagrado.

— Nenavaden slučaj. Iz Berlina poročajo: Na reki Mosell-i se je prevrnil čoln, v katerem so se vozili trije otroci. Tehnik Henrich je priskočil otrokom na pomoč. Dva otroka je srečno rešil, ko pa je plaval za tretjim, ga je zadela srčna kap in odnesli so ga s tretjim otrokom vred valovi.

— Pismo z bombo. Iz Newyorka poročajo: Guverner države Massachusetts, ki ima odločiti o usodi na smrt obsojenih italijanskih anarhistov Sacca in Vanceltija je prejel te dni pismo, na katerem je bila naslikana bomba in v katerem mu pošiljatelj grozi, da bo izvršen nanj bombni atentat, če na smrt obsojenih anarhistov ne bo pomilostil.

— Železniška nesreča v Ameriki. Iz Newyorka poročajo: Pri Nysigonu se je porušil del nasipa, vsled česar je skočil neki osebnih vlak s tira. Trije železničarji so ubiti, štirje težko poškodovani. Od potnikov je 16 oseb poškodovanih.

Ljubljana.

1— Gostovanje berlinskih igralcev se bo vršilo neprekljčno v četrtek 19. t. m. pa v nedeljo 22. t. m., in sicer bodo igrali v četrtek Hauptmannovo komedijo »Bobrov kožuh«, v nedeljo pa Götzovo veseligo »Ingeborg«. V Ljubljano pridejo gostje v četrtek popoldne. — Ker je zanimanje izredno veliko, opozarjamo občinstvo, da si vstopnice pravočasno preskrbi. Več na lepkih.

1— Kolo jugoslovanskih sestara pridediaa ljubljanske gospodinjne 18. t. m. ob 8. uri

Hočete

hraniti pa tudi okusno jesti. Porablajte torej samo

zabelo MAGGI

Treba Vam je manj mesa in kosti, pa Vaše juhe, sočivja in omake so vendar krepke in okusne.

Zahtevajte izrecno „MAGGI“ in pazite, prosim, na ime „MAGGI“ na RUMENO-RDEČI etiketi.

popoldan poskusno kuhanje na plinu v kuhinji Gospodinske šole v Mladiki. Poskusno kuhanje bo predvajala priznana strokovnjakinja g. Zamljenova. Vstop je dovoljen brez posebnega vabila.

1— Društvo »Treznost« ima svoj redni sestanek v sredo 18. t. m. ob 18.35 na moškem učiteljsku s temle dnevnim redom: 1. Ali male množice alkohola zmanjšujejo duševno delo? Referira br. predsednik dr. Mikič. 2. Slučajnosti. — Vabimo vse prijatelje(ice) našega pokreta.

1— Predavanje o religioznem problemu. V petek, dne 20. t. m. (ne v četrtek 19. t. m.) predava ob 8. uri zvečer v Akademskem domu (na Miklošičevi cesti) dr. Franjo Čibej. Snov predavanja: Bog, religija in teologija. Vabljeni naša inteligenca, ki ji je ta stvar pri srcu.

1— Tatvine. Iz veže Ledičarjeve gostilne v Zgornji Šiški je neznan tat odpeljal čevljar-skemu mojstru Francetu Prestaru 1500 Din vredno kolo, znamke »Styria«. — Posestniki Francki Pancetovi na Viču je nekdo odnesel iz svinjaka 7 tednov starega, 250 Din vrednega pujska. — Organu mestnega dohodar-stvenega urada Mirku Taborju je bila na dvorišču vladne palače ukradena 60 dinarjev vredna sesalka.

1— Angleško sukno in volneno blago debite po solidnih cenah pri FRANC PAVLIN, Gradišče 3.

Ljubljanska porota.

ČUDEN OKUS, KI GA JE DRAGO STAL.

Včeraj dopoldne se je porotno zasedanje nadaljevalo. Na vrsti je bila razprava proti še ne dvajsetletnemu Francetu Leskovcu, hlapcu iz Rovt, obtoženemu, da je dne 12. marca t. l. hotel posiliti na cesti 78 letno starko Agato Lukančičevo v Rovtah.

Razpravi je predsedoval višji sod. svetnik dr. Kaiser, votanta sta bila sodnika Eberl in Kralj, državni pravdnik dr. Fellacher, obtoženec branitelj pa dr. Žužek. Zanimiva je bila zdravniška ugotovitev, da je Lukančičeva pri svojih 78 letih še vedno virgo intacta.

Porotniki so edino vprašanje soglasno potrdili, nakar je bil Leskovec obsojen na 1 leto ječe in na plačilo 500 Din odškodnine starki za živčni šok.

UBOJ V RIBNEM.

Takoj za prvo obravnavo se je pričela ob 11. dopoldne razprava proti 27 letnemu Janezu Urhu radi uboja. Janez Urh, kmečki fant iz Ribnega pri Bledu, je že dolgo imel na sumu Janeza Možana, da je ubil pri nekem pretepu njegovega brata Toneta. Njegov sum pa ni bil upravičen. Urh je vobče znan kot pretepač in izzivalec; bil je že trinajstkrat kaznovan, dasi še samski, mora že skrbeti za dva otročička-dvojčka, ki sta se mu lani porodila. Telesno je Janez Urh močan, širokopleč fant s črnimi kodrastimi lasmi.

Na pustni terek je bila v vaški gostilni veselica, katere sta se udeležila tudi oba, Urh in Možan. Sedela sta seveda vsak pri svoji mizi in izostali niso niti pikri pogledi, niti rezke besede med obama. Urh je odšel iz gostilne pred Možanom ter ga počakal zunaj. Ko je Možan stopil iz gostilne, je zakričal: »Fantje domov!« Urh mu je takoj ostro odgovoril, naj gre sam domov. Obenem pa je zamahnil z nožem proti njemu ter mu s sunkom prerezal na vratu žilo odvodnico, nakar je Možan v nekaj minutah izkrvavel.

Urh je odšel domov, zjutraj pa se je napotil na Bled, kjer se je prijavil orožnikom. Pri razpravi, katero vodi isti senat kot prvo, se Urh brani s tem, da je mislil, če ne bo on Možana, bo pa ta njega. Možana pravi, da ni sovražil, da sta še celo karte igrala večkrat, tudi potem ko je bil njegov brat Tone ubit. Ko je ustavil Možana usodno noč pred gostilno, je baje opazil v njegovi roki 8 cm dolg odprt nož. Možan ga je baje tudi prijel z roko za vrat. Priče pa pravijo, da Možan noža ni imel.

Zdravniki so ugotovili, da je izkrvavel Možan iz 10 cm dolge in 4 cm globoke rane na vratu.

Zaslišanih je bilo šest prič, med njimi tudi Možanov brat. Izpovedbe prič navajajo, da je Možan ležal vso noč na travniku, kjer so ga našli zjutraj mrtvega.

Senat je stavil porotnikom glavno vprašanje, če je Urh kriv, da je proti Možanu sovražno ravnal — ne sicer v namenu usmrtili ga — pač tako, da je potem nastopila smrt ter dodatno vprašanje o prekoračenju silobrana. Po govoru državnega pravdnika dr. Fellacherja in branitelja dr. Cepudra so porotniki prvo vprašanje z devetimi proti trem glasovom potrdili, nakar je drugo odpadlo.

Senat je obsodil Janeza Urha na šest let težke ječe, poostrene vsakega 2. marca s postom in trdim ležiščem ter na plačilo stroškov. Urh si je pridržal pravico pritožbe.

Danes je na vrsti razprava proti znanemu tatu in goljufu Lombarju, ki je okradel svojo sestrično v Dravljah za 10.000 Din in izvršil več goljufij po Hrvatskem.

Sport.

ALI JE TO »PRAVA POT«.

Da se povrnemo k večeršnjemu poročilu o prvenstvenih tekmah, v kolikor se to tiče tekme Ilirija: Hermes, navajamo sledeče:

Naš izvestitelj se je osebno informiral pri komandi 40. pp. (kjer služi 3 igralci Hermesa), če res ni bilo mogoče dovoliti vojakom-igralcem dopusta za odigranje tekme. Povedalo in dokazalo se mu je, da tam sploh ni nihče zaprosil za tozadevni dopust. Izjavilo se mu je nadalje, da bi se vojakom, v slučaju, da bi se vložila prošnja za dopust, istega brez nadaljnega odobrija, kot vedno!

Nadalje so se javile še osebe, ki so videli druge manjkajoče igralce Hermesa sprehajati se okoli igrišča »Ilirije« med časom ko je 6 igralcev »reprezentiralo« svoj klub na igrišču.

Da, to je »prava pot«.

»Prava pot« pa je tudi tole:

Zadeva z »dogovorjenimi rezultati« naj se po sklepu LNP spravi mirnim putem z dnevnega reda. Torej isti LNP, ki ni zamudil nobene službene objave, v kateri ne bi prikazoval kot glavna grešnika »dogovorjenih rezultatov« sportna kluba Slovan in Primorje. Sedaj ko sta omenjena kluba pred javnostjo že dovolj očiščena, naj se pa o izidu — s takim pompom — napovedane preiskave

enostavno molči. Precej so jih morali gotovi gospodje slišati od raznih strani, da so milostno dovolili tak sklep. Precej pa se ravno isti gospodje motijo, če mislijo, da tako ravnanje gotovim klubom ne bo škodovalo. Obiskovalci tekem namreč niso tako naivni, kot si jih predstavljajo. To se v zadnjem času občutno kaže. Kar tako naprej, pa bodo lahko sami tekme gledali.

Za celo življenje diskvalificiran. Dunajski hazenski savez je igrača Rudolfa Bohoneka od Admiru za vedno diskvalificiral, ker je prošlo nedeljo sodniku žogo namerno s tako silo vrgel v glavo, da ga je ranil. Kapiten moštva, Ernest Bohonek, se kaznuje s šesttedensko diskvalifikacijo. Admiru pa se naloži kazen 60 šilingov (480 dinarjev). Razen tega ostane igrišče Admiru za hazensko igre zaprto do 31. decembra 1927.

BORZE.

Ljubljana, 17. maja. (Prve številke poraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupijski zaključki.) Vrednote: investicijsko 84.50—85 (84.75). Vojna škoda 339—340, zastavni in komunalne Kranjske 20—22, Celjska 195—197, Ljubljanska kreditna 150—0, Merkantilna 89—100, Praštediona 850—0, Kreditni zavod 160—170, Trbovlje 0—495, Vevče 0—138, Stavbna 55—65, Sešir 104—0. — Blago: Tendanca za les in deželne pridelke neizpremenjena. Zaključenih 7 vagonov lesa.

Zagreb, 17. maja. Amsterdam 22.7628—22.8228, Dunaj 800—803, Berlin 1348.50—1351.50, Italija 309.272—311.27, London 276.20—277, Newyork ček 56.725—56.925, Pariz 222.50—224.50, Praga 168.20—196.

Curih, 17. maja. Beograd 9.14, Berlin 123.2125, Newyork 520, London 25.2525, Pariz 20.365, Milan 28.45, Praga 15.395, Budimpešta 90.60, Bukarešta 3.25, Sofija 3.75, Varšava 58.10, Dunaj 73.175.

To in ono.

AMERIŠKA HIGIJENA.

Kakor na mnogih poljih, tako se odlikuje Amerika — Mislimo seveda Združene države — tudi na polju higijene, ki jo Amerikanci izredno goje in čislajo. Potnik opazi vzorno higijeno že v hotelih, s katerimi se evropski vsaj v tem oziru ne morejo primerjati.

Posteljno in sploh vse perilo se menja vsak dan sproli. Milo je gostu na razpolago v higijski sobi je zaprtih zavrtih. Poleg vsake stalne sobe je na razpolago posebna kopalnica, zraven pa pipe z mrzlo, vročo in ledeno vodo. Pitna voda je sicer zdrava, toda prenapeljena in nesveža, radi česar jo ohlajajo, kar je posebno važno, ker druge pijače sploh ni na razpolago.

Tudi preskrba z mlekom je brezhibna. Mleko je izvrstno; maslo, ki se prodaja v zmrznjeni obliki v ogromnih količinah, je okusno in mastno. Krave molzejo s stroji. Steklenice za mleko se uporabljajo le enkrat. Radi te vzorne mlečne preskrbe so ameriški otroci debeli, zdravi in cvetočih lic.

V nasprotju z otroci so žene in dekleta nenavadno vitke. Temu je vzrok, da si v strahu pred debelostjo ne privoščijo dovolj hrane ter se nasitijo le enkrat na dan — pri večerji. Zjutraj popijejo čašo čaja, ali pa povzijejo kako jajce, čez dan pojedjo kako oranžo, pri kosilu pijejo navadno samo kavo ali pa juho. Neverjetno mnogo pakade ameriške žene cigarete, kar zna imeti za vso družbo zelo težke posledice.

Vrhunec vseh ameriških zdravstvenih naprav tvorijo gotovo ameriške bolnice, ki so izpopolnjene z vsemi potrebščinami moderne tehnike in modernega komforta. V Newyorku je zadnje časa nastala cela vrsta novih bolnic. Svetovnoznanane so bolnice Mount Sinai, Montefiore in Sydenham. Blizu kolumbijske univerze so podrl pred kratkim staro bolnico in nameravajo sedaj na njenem zemljišču, ki je veljalo sedem milijonov dolarjev, sezidati nov kompleks bolnic, pravi Medical Centre, zdravstveni center.

V ameriških bolnicah leže bolniki navadno v velikih zračnih dvoranah, vendar ne tako tesno drug tik drugega, kakor pri nas, temveč so postelje med seboj zelo oddaljene. Na snago pazijo zelo strogo, za komfort je izvrstno preskrbljeno, vsakega bolnika posebej morejo s pomočjo raznih sten in zastorov vsak čas izolirati. Skoro v vsaki bolnici so posamezni oddelki, ki imajo po svojem komfortu značaj privatnih sanatorijev. Bolnika more zdraviti tudi privatni zdravnik. Kakih nasprotij med privatnimi in javnimi zdravniki ni. Prav posebno omembo zasluži Fordova bolnica v Detroitu. Je to najudobnejši sanatorij, kar si jih moremo predstavljati. Vsak bolnik ima svojo sobico, ki ima značaj pravih hotelskih sob. Poleg vsake

sobe je posebna kopalnica in garderoba. Najbolj značilno pa je to, kako je preskrbljeno za bolniške sestre. Stanujejo v posebnem oddelku bolnice, ki je luksuzno opremljen s sprejemnicami in prostori za razvedrilo. Po tleh so pogrnjene dragocene preproge, vsaka sestra ima lastno stanovanje, ki prav nič ne zaostaja za najboljšimi hotelskimi prostori.

Na odlični stopnji so zlasti laboratoriji, v katerih je možnost proučevanja nemejena. Vsak slučaj se posebej skrbno proučuje. S tem se nabira dragoceno znanstveno gradivo, ki bo v bodočnosti le pridobilo pomenu.

Kakih štirideset milj od Detroita je malo vseučiliško mesto Anu Arbor z znamenito bolnico in medicinsko fakulteto, na kateri se posebej posebno pažnja proučevanju anemije. Poslepje je zgrajeno iz sredstev, ki jih je v ta namen zapustil milijonar Simpson, ki je umrl za anemijo. Anemija je bolezen, ki je sliha slabokrvnosti in ki se v Ameriki zelo širi. Tudi v Evropi se ta bolezen širi. Konča se navadno s smrtjo. V Ameriki se znanstveniki mnogo bavijo s proučevanjem te bolezni. Kakor tu, tako so tudi v mnogih drugih slučajih ameriški znanstveniki in zdravniki znatno prehiteli svoje evropske tovariše.

Mnogo bi se v Evropi lahko naučili od Amerike. Tu ni nobenega izgovora, češ v Ameriki imajo denar, saj si lahko napravijo kaj takega. Ravno obratno velja: najprej mora biti narod zdrav, da more sploh delati in si tako priboriti ono blagostanje, kakor ga uživajo danes v Ameriki.

Zlato v Avstriji. V Avstriji pridobivajo tudi nekaj zlata in srebra. Zlato in srebrni rudniki so: Nassfeld bei Boeckstein, Fundkosek b. Oberdrauburg. Lansko leto je delalo 79 delavcev in uradnikov, ki so stali državo 187.764 šil. Pridelali pa so surove rude 56.420 stotov v vrednosti 495.974 šil.

V avstrijski lesni industriji se zadnje čase povsod hudo pozna poljska konkurenca. Iz Avstrije se je pomnožil eksport na Oskio in Francijo, v zadnjem času pa gre veliko lesa v Nemčijo. Doma v Avstriji je gradbena delavnost bolj majhna in zato kupčija z lesom ni živahna. Letos upajo na izboljšanje teh razmer. — Tovarne vagonov v Avstriji niso dovoljno zaposlene. Tovarne za karoserije ugotavljajo, da je veliko manj naročil za osebne vozove in avte, a veliko več za tovarne vozove.

Marcel Prevost

21

Don-Juanke.

— Kar se pa njega tiče, je pa stvar, drugačna.
— To si domišljaja.
— Ne, to pot je čisto nekaj drugega.
Njen lep obraz je postal zamišljen.
— Skušam mu ugajati, kakor drugim. Toda pri drugih sem bila prepričana, da jim ugajam, pri njem pa se bojim, da mu ne ugajam.
— Kaj še, saj se mu vidi, da je ves zaljubljen vate.
Ona pa je nalahno odkimala:
— Zaljubljen je v sliko, ki si jo je napravil od mene. Toda ta slika nisem jaz.
— Ne razumem te.
Berta je objela svojo prijateljico in jo poljubila.
— Sedaj še ne smeš od mene zahtevati, da ti to razložim. Neki dan ti bom morda vse povedala in razumela me boš. Pusti me, da se opajam na sedanjosti, ki je tako nebeška. Da... Jean me obožava. Če bi mu jutri rekla: »Poroči me!«, bi se ta dvajsetletni otrok ne obotavljal, ta strogo in verno vzgojeni možak, ki še hodi k spovedi. Vé, da sem nevernica, vé, koliko sem stara, saj stoji moja starost v seznamu pisateljev. Danes sem vsa nesrečna, da sem pred leli izdala svojo starost, ko sem bila ponosna, da so sprejeli moje ime v ta seznam. Najrajši bi sežgala vse te sezname! Po-

stavo, lase in poteze imam sicer iste kot z dvajsetimi leti, toda čas hiti. Rada bi dala vse svoje knjige, vso svojo znamenitost za to, da bi v istini imela toliko let, kolikor stara izgledam... Sicer pa nisem prišla, da te motim pri delu s svojim otroškim sanjarenjem.

— Ne motiš me. Tvoj obisk mi je prišel zelo prav, kajti bila sem slabe volje.

— Kaj, ali imaš skrbi?

— Ne... Samo véasih se me poloti žalost, tako mimogrede... Preženem jo pa z delom ali s prijateljstvom. Kajne da boš danes dolgo ostala pri meni. Obedovala boš z menoj. Tudi jaz ti bom nekaj zapupala... Toda, ali nisi prišla k meni v bančnih zadevah?

— To pot sem prišla k svojemu bankirju... Kako visoko vsoto imam še na svojem tekočem računu?

— Če hočeš, lahko takoj vprašam. Toda povej mi rajši kratkoma: Koliko denarja rabiš?

Berta jo je gledala nemirno in boječ, kot otrok:

— Poslušaj me. V kratkem izide moj novi roman... Potem sem pa sprejela ponudbo velike ameriške revije »Wide World«, ki naravnost kraljevsko plačuje. Skupno lahko računam na 50.000 frankov.

— O ne boj se, da bi ostal tvoj tekoči račun nepokrit, je dejala Kamila smeje. Reci mi rajši, koliko denarja rabiš, in dala ti ga bom nakazati.

— O ne, ti veš, da so bili moji starši pošteni majhni trgovci in da sem od njih podedovala strah

pred dolgovi. Mislim, da mi bodo moji honorarji prinesli kakih 100.000 frankov do konca leta. Če bi mi ta znesek posodila, ti ga vrnem.

Sklonila je glavo in dražestno sramežljivo priznala:

— Rada bi kupila lep avto in se peljala v Porenje... Da... Obiskati hočem Jeana in nekaj časa živeti v njegovi bližini... Toda nočem, da bi se me sramoval. Ziveti hočem razkošno in ga očarati. Misliš si, da sem ponorela... le povej, ampak res je tako.

Obedve sta se iskreno nasmejale in si nežno božale roké.

— Dobila boš, kar želiš, dragica, je dejala Kamila. Kupi si avto in bisere: Moj kredit v banki krije tvoje. Mene to naravnost zabava, če vidim, da začneš ugajati neumnosti ti, ki si bila vedno tako pametna! Pri moji veri, zavidam te.

— Lahko me zavidaš, je dejala Berta. Včeraj sem bila z Jeanom v Saint-Cloudu*. Sprehajala sva se po zapuščenih gozdovih, rjaste in sajaste barve, žalujočih v medlem zimskem solncu, toda v srcu mi je bilo tako lahko, tako pomladansko, da ti kar ne morem povedati... Kot dva zaljubljena otroka, samo poljubljala sva se, toda pri teh poljubih sem se čutila še bolj boječ, kot on.

* Saint-Cloud je mestece ob Seini na zapadu Pariza. Znano sprehajališče, velik park in gozdovi.

VINOCET

tovarna vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana
nudi

najfinejši in najokusnejši
namizni kis iz vinskega kisa.

Zahtevajte ponudbo. Telefon št. 2389.

Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Demjanska cesta št. 16, II. nadst.

LIUBLJANA - GREGORČIČEVA ULICA 23 - TEL. 2552

TISKARNA TRG. IND. D. D. **MERKUR**
SE PRIPOROČA
ZA TISK VSAKOVRSNIH
TISKOVIN ZA TRGOVCE, OBRT-
NIKE, INDUSTRIJCE IN URADE.
LASTNA KNJIGOVESNICA.

MALI OGLASI.

Za vsako besedo se plača 50 par. Za debelo tiskano pa Din 1.—

Drva - čebin

Wollova 1/II. - Telef. 56

Prodaj

65.000 jugoslovanskih sortiranih znamk izdaj 1919 do 1925 in več inozemskih znamk boljše kvalitete. — Ponudbe na upravo lista pod »Ugodna prilika«.

1000 Din

posojila išče državna upokojenka proti visokim obrestim in garanciji. — Ponudbe na upravo lista pod »Posojiloc«.

Na prodaj

sta veliki makalasti palmi à Din 800.—. Naslov pove uprava lista.

Kontoristinja

samostojna mož, vešča knjigovodstva, korespondence, stenopisja in strojepisja, išče službe. — Ponudbe prositi na upravo lista pod značko »Vešletna praksac«.

Iščem

za 1. julij stanovanje, obstoječe iz kuhinje ter 1 do 2 sob. Plačam dobro. Naslov v upravi lista.

Širite in čitajte

„NARODNI

DNEVNIK“

POMLAD!

Nogavice, kravate, srajce, rokavice, naramnice, žepni robci, nakit za obleke, otroške majice, nahrbtniki, palice, dežniki, klofi v vseh barvah, šifoni, Solingen škarje, noži, potrebščine za krojače, čevljarje, tapetnike, šivilje in sedlarje, Razna dišeča mila — samo pri

Josip Petelinc

blizu Prešernovega spomenika, ob vodi

Ljubljana

Najnižje cene. Točna postrežba.

Carlinsko posredniški in špedicijski buroas

»GROM«

LIUBLJANA, Kolodvorska ulica 41

Naslov brosjavkani »GROM«. Telefon 2454.

Podružnice: Maribor, Jesenice, Rakek.

Obavljajo vse v to stroko spadajoče poste najhitreje in pod kulturnimi pogoji.

Zastopnik družbe spalnih voz S. G. B. za ekspresno poštnjo.